

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Ιστορία της Μουσικής

Ενότητα 5: Οι Εθνικές Σχολές

Νικόλαος Μαλιάρας

Φιλοσοφική Σχολή

Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Εισαγωγικά 1

- Αφύπνιση των εθνικών συνειδήσεων
- Γενικό αίτημα για την αποτίναξη των αυτοκρατοριών (Γαλλ. Επανάσταση)
- Αναζήτηση των επιμέρους εθνικών ταυτοτήτων
 - Στους μύθους και τις παραδόσεις
 - Στα λαϊκά τραγούδια και ρυθμούς (Herder)
- Ανάπτυξη της Εθνικής όπερας

Εισαγωγικά 2

- Εμπλέκονται περιοχές που ως τότε δεν είχαν συμμετοχή στο επίκεντρο του μουσικού «γίγνεσθαι»
- Προσπάθεια για αποτίναξη της μουσικής καταδυνάστευσης των Γερμανών, Ιταλών και Γάλλων
- Ωστόσο, ακόμη και οι Ιταλοί, Γερμανοί και Γάλλοι χρησιμοποίησαν το εθνικό στοιχείο στη μουσική τους στον 19^ο αι.

Ρωσία

- Η πρώτη χρονικά Εθνική Σχολή (1835)
- Αντί αιτήματος εθνικής αποκατάστασης
 - προβολή της ρωσικής ταυτότητας εναντίον της υποταγής στα δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα των ανώτερων τάξεων
- Όπερες με θέματα από τη ρωσική ιστορία
- Η πρώτη γενιά:
 - Glinka, Dargomishky, Balakirev
- Η ομάδα των Πέντε:
 - Mussorgski, Borodin, Rimsky-Korsakov
 - Tchaikovsky Glinka, Mazurka

Βόρεια Ευρώπη

Grieg, Νορβηγικός χορός

- Νορβηγία: Edvard Grieg
 - Αξιοποιεί τη συλλογή Lindemann
 - Ήρεμες μελωδίες, ενδιαφέροντες ρυθμοί
- Φινλανδία: Jan Sibelius
 - Με έργα και πράξεις εμπλέκεται στους εθνικούς αγώνες για απελευθέρωση από τη Ρωσική αυτοκρατορία: Finlandia
 - Εξαιρετικός ενορχηστρωτής

Sibelius, Valse triste

Κεντρική Ευρώπη

- Βοημία
 - Αλληλεπίδραση με τη γειτονική Γερμανία
 - Smetana, Dvorzak, Janacek
- Ουγγαρία
 - σύνδεση με τον 20^ο αιώνα
 - Εθνομουσικολογική έρευνα
 - Bartok, Kodaly

Dvorzak, Σλαβονικός χορός 6
Bartok, Ρουμάνικοι χοροί

Ελλάδα – Επτανησιακή Σχολή

- Στον 19^ο αι. τα Επτάνησα έχουν τη μόνη αξιομνημόνευτη μουσική κίνηση
 - Παραστάσεις όπερας από περιοδεύοντες ιταλικούς θιάσους
 - Συνθετική παραγωγή υπό ιταλική επίδραση
 - Φιλαρμονικές Εταιρείες
- Όμως:
 - Ελληνότροπες μελωδίες χρησιμοποιούνται σε πολλά έργα
 - Δημιουργία όπερας με θέματα από την Επανάσταση του 1821

Επτανησιακή Σχολή - 2

- Νικόλαος Μάντζαρος (Κέρκυρα)
 - Ύμνος εις την Ελευθερίαν (Σολωμός)
 - Συμφωνίες
 - Προσφορά στη μουσική εκπαίδευση
- Παύλος Καρρέρ (Ζάκυνθος)
 - Μάρκος Μπότσαρης, Δέσπω, Κυρά Φροσύνη
 - Μαραθών-Σαλαμής
- Σπυρίδων Ξύνδας
 - Υποψήφιος Βουλευτής

Επτανησιακή Σχολή - 3

- Σπύρος Σαμάρας
 - Σταδιοδρομία στο Παρίσι και την Ιταλία
 - Φλόρα Μιράμπιλις, Μετζέ, Ρέα
 - Ολυμπιακός Ύμνος
 - Κατατάσσεται στους πρωτοπόρους του Βερισμού
 - Στροφή στην οπερέτα στο τέλος της ζωής του

Ελληνική Εθνική Σχολή

- Αθήνα: υποτυπώδης μουσική κίνηση
- Μετά το 1870 η πρώτη ανάπτυξη
 - Ίδρυση Ωδείου Αθηνών (1871)
 - Έλευση επτανησίων μουσικών μετά την Ένωση (1864)
- Μετά το 1900 τα πρώτα έργα
 - Γ. Λαμπελέτ (Ελληνική Σουίτα)
 - Δ. Λαυράγκας (Γιορτή)
 - Μ. Καλομοίρης (Ρωμέικη Σουίτα)

Μανώλης Καλομοίρης

- Η Συναυλία-μανιφέστο του 1908
- Ανοίγει η συζήτηση
 - για την επεξεργασία του δημοτικού τραγουδιού
 - για τη φύση της Εθνικής Σχολής
 - για τη διατήρηση ή την προσαρμογή της παράδοσης
- Πατριωτικό πνεύμα
 - Βαλκανικοί Πόλεμοι, Μεγάλη Ιδέα
 - Εθνική Αναγέννηση με το Βενιζέλο

Η πρώτη γενιά

- Εθνική όπερα
 - Πρωτομάστορας, Δαχτυλίδι της Μάνας
 - Συμφωνία της Λεβεντιάς
- Μάριος Βάρβογλης
 - Ποιμενική Σουίτα, Δάφνες και Κυπαρίσια
- Αιμίλιος Ριάδης
 - Τραγούδια

Καλομοίρης, Ο Θάνατος της Ανδρειωμένης

Η δεύτερη γενιά

- Πέτρος Πετρίδης
- Πονηρίδης, Σκλάβος, Ξένος, Νεζερίτης
- Αντίοχος Ευαγγελάτος
- Κωνσταντίνος Κυδωνιάτης
- Νίκος Σκαλκώτας
 - Εθνική Σχολή υπό προϋποθέσεις
 - 36 Ελληνικοί Χοροί

Σκαλκώτας, Ηπειρώτικος χορός

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Νικόλαος Μαλιάρας, 2015. Νικόλαος Μαλιάρας. «Συνοπτική Ιστορία της Ευρωπαϊκής Μουσικής. Οι Εθνικές Σχολές». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/MUSIC100/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

